

1 מר סבר – האומר שחזרו לראש התפילה סובר, שהמפסיק בתפילותו,
 2 אם שהה בינתיים פְּדֵי לְגִמּוּד אֶת בּוֹלָהּ, חוֹזֵר לְרֵאשׁוֹ, וכאן, במים
 3 שותתים, מדובר ששהה כדי לגמור את כל התפילה, ולכך חזרו
 4 לראש התפילה מחמת שהייתו. וְפֶר סָבֵר – והאומר שממשיך
 5 ממקום שפסק סובר, שהמפסיק בתפילותו ושהה כדי לגמור את כולה,
 6 חוזר לְמָקוֹם שִׁפְסַק.
 7 מקשה הגמרא: אִמְר רַב אָשִׁי, הֲאִי – לפירוש זה שנחלקו רב חסדא
 8 ורב המנונא דווקא בשהה כדי לגמור תפילותו, אם שהה אם לא
 9 שְׁהָה מִיַּפְעֵי לִיָּהּ – היה להם לחלק בין שהה כדי לגמור תפילותו לבין
 10 לא שהה ולומר, שבלא שהה לפי כולם חזרו למקום שפסק. ומכך
 11 שלא חילקו מוכח, שהאומר שחזרו לראש התפילה סובר כן אף בלא
 12 שהה כדי לגמור כולה.
 13 ולכן מפרש רב אשי מחלוקתם באופן אחר: אֵלֵא, דְּבִלְוִי עֲלֵמָא, אם
 14 שְׁהָה פְּדֵי לְגִמּוּד אֶת בּוֹלָהּ, חוֹזֵר לְרֵאשׁוֹ, וְהָתָם, במקרה שהיו מים
 15 שותתים על ברכיו, בְּדִלָא שְׁהָה, קִמְיַפְלְגִי – במקרה שלא שהה
 16 בינתיים כדי לגמור את כולה, נִחְלַק, דְּמַר סָבֵר – שהאומר שחזרו
 17 לראש התפילה סובר, נְבַרָא דְחֻוּיָא ו-אדם דחיוו הוּא, כלומר,
 18 כשהתחיל להתפלל בעודו צריך לנקבו דחיו הוּא וְאִין רְאוּי
 19 לתפילה, וְעַל כֵּן אִין תַּפְלְתוּ שְׁהַתְּפַלל באותו הזמן, תַּפְלְתָהּ, ולכן
 20 צריך לשוב ולהתפלל מתחילה. וְפֶר סָבֵר – והאומר שממשיך מהיכן
 21 שפסק סובר, שהמתפלל בשצריך לנקבו, נְבַרָא חֻוּיָא ו-ראוין הוּא
 22 לתפילה, וְתַפְלְתוּ שְׁהַתְּפַלל באותו הזמן, תַּפְלְתָהּ.
 23 הגמרא ממשיכה בענין נקיות הגוף בשעת התפילה: תִּגְנו רְבִנְן,
 24 הַנְּצַרְךָ לְנִקְבֵי, אַל יִתְפַּלֵּל, וְאִם תִּתְפַּלֵּל תִּתְפַּלְתוּ תוֹעֵבָה. אִמְר רַב
 25 זְבִיד, וְאִיתִימָא רַב יְהוּדָה, לֹא שָׁנוּ דִין זה שתפילותו תועבה, אֵלֵא
 26 שְׁבַשְׂעָה שְׁעוּמֵד לְהַתְּפַלל יודע הוּא שְׂאִינוּ יִכּוֹל לְשֵׁהוּת בְּעֲצָמוֹ –
 27 שאינו יכול לעצור בנקביו, אֲכַל אִם יִכּוֹל לְשֵׁהוּת בְּעֲצָמוֹ, תַּפְלְתוּ
 28 תַּפְלְתָהּ.
 29 מבררת הגמרא: וְעַד כְּפָה צִרִיךְ שִׂידע שִׂיכּוֹל לְעַצּוֹר בְּנִקְבֵי בְּשִׁבּוּל
 30 שִׂיהִיה מוֹתֵר לוֹ לְהִתְחִיל לְהַתְּפַלל. מבאר הגמרא: אִמְר רַב שְׁשֶׁת,
 31 עַד שִׁיעוֹר כּוּרֵי הַיּוֹךְ פְּרַסָה.
 32 הגמרא מביאה דברים אלו באופן אחר: אִיבָא דְמַתְנֵי לָהּ אֲמַתְנִיתָא
 33 – יש מי ששונה את החילוק בין יכול להחזיק בעצמו לבין אינו יכול,
 34 בתוך דברי הברייתא, ולא מדברי רב זביד ורב יהודה, וכך הם דברי
 35 הברייתא, הַנְּצַרְךָ לְנִקְבֵי אַל יִתְפַּלֵּל, וְאִם תִּתְפַּלְתוּ תוֹעֵבָה.
 36 כְּפָה דְבָרִים אֲמוּרִים, כְּשֶׁאִין יִכּוֹל לְעִמּוּד עַל עֲצָמוֹ, אֲכַל אִם יִכּוֹל
 37 לְעִמּוּד עַל עֲצָמוֹ תַּפְלְתוּ תַּפְלְתָהּ. עד כאן הם דברי הברייתא,
 38 ומבררת הגמרא, וְעַד כְּפָה. מבאר הגמרא: אִמְר רַב זְבִיד, עַד
 39 פְּרַסָה.
 40 הגמרא מביאה דרשה בענין נקיות לקראת התפילה: אִמְר רַבִּי
 41 שְׁמוּאֵל בַּר נַחֲמָנִי אִמְר רַבִּי יוֹנָתָן, הַנְּצַרְךָ לְנִקְבֵי הַרִי זה לא
 42 יִתְפַּלֵּל, מִשּׁוּם שְׁנֵאֲמַר (עמוס ד יב) 'הַבּוֹן לְקִרְאָת אֱלֹהִים, יִשְׂרָאֵל',
 43 ובכך נרמז שעל האדם להכין עצמו לקראת התפילה בנקיות גופו.
 44 פסוק נוסף שדורש רבי יונתן לענין נקיות בתפילה: וְאִמְר רַבִּי שְׁמוּאֵל
 45 בַּר נַחֲמָנִי אִמְר רַבִּי יוֹנָתָן, מָאִי דְכַתִּיב (קהלת ד יז) 'שְׁמֵר רַגְלֶךָ בְּאֲשַׁר
 46 תֵּלֶךְ, אַל בֵּית הָאֱלֹהִים, וְקִרֹב לִשְׁמַע מִתֵּת הַכְּסִילִים וְזָח, כִּי אִינִם
 47 יוֹדְעִים לַעֲשׂוֹת רָע'. מבאר הגמרא את הפסוק: שְׁמוּר עֲצָמְךָ שְׁלֵא
 48 תַחְטָא, כלומר, הנמע מחטא, שלא תצטרך רגלך ללכת לבית
 49 האלהים להביא חטאת לכפרתך, וְאִם תַּחְטָא, הֵבֵא קְרָבָן לְפָנָי.
 50 ממשיכה הגמרא לבאר את הפסוק: וְקִרֹב לִשְׁמַע (דברי חכמים),
 51 אִמְר רַבָּא, הוּא קְרֹב לִשְׁמַע דְּבִרֵי חֲכָמִים, שָׂאם חוֹטָאִים מְבִיאִים
 52 קְרָבָן וְעוֹשִׂים מוֹתָן תְּשׁוּבָה כְּדֵרְךָ חֲכָמִים. מַתֵּת הַכְּסִילִים (נבואה),
 53 הביאהו מתוך תשובה כדרך החכמים. מַתֵּת הַכְּסִילִים (נבואה),
 54 כלומר, וְאֵל תַּהִי כְּכָסִילִים שְׁחוֹטָאִים וּמְבִיאִים קְרָבָן וְאִין עוֹשִׂים
 55 תְּשׁוּבָה. וממשיך הפסוק ואומר 'כי אִינִם יוֹדְעִים לַעֲשׂוֹת רָע', תַּמֵּדָה
 56 על כך הגמרא: אִי הָכִי – אם הוא כפשוטו, שאין הכסילים יודעים
 57 לעשות רעה, הרי צְדִיקִים יִנָּהֶו, ואכן אינם צריכים לעשות תשובה,
 58 ומה חסרון יש בכך. מיישבת הגמרא: אֵלֵא כֵךְ פִּירוּשׁ הַפְּסוּק, אַל תַּהִי

59 כְּכָסִילִים שְׁחוֹטָאִים וּמְבִיאִים קְרָבָן, וְאִינִם יוֹדְעִים אִם עַל הַטּוֹבָה
 60 הֵם מְבִיאִים קְרָבָן, כְּתוּדָה וּכְנַדְבַת שְׁלֹמִים, או אִם עַל הַרָעָה, על
 61 חטא. הֵם מְבִיאִים, ולכן אינם עושים תשובה, ועל זה אִמְר הַקְּדוּשׁ
 62 בְּרִידָה הוּא, פִּין טוֹב לָרַע אִינִן מְבַחֲיָנִים, וְהֵם מְבִיאִים קְרָבָן לְפָנָי.
 63 הגמרא מביאה פירוש נוסף על הפסוק. הנדרש בענין נקיות בתפילה
 64 שהובא לעיל: רַב אָשִׁי, וְאִיתִימָא רַב הִנְיָא בַר שָׁפָא, אִמְר, מֵדו
 65 שְׁמוֹר רַגְלְךָ כְּאִשֶׁר תֵּלֶךְ אֶל בֵּית הָאֱלֹהִים, שְׁמוּר נִקְבֵיךָ מִבֵּין רַגְלֶיךָ,
 66 שלא תזדקק להם בְּשָׂעָה שְׂאִתָּה עוֹמֵד בְּתַפְלָה לְפָנָי. והיינו שיקדים
 67 לנקות גופו קודם שיעמוד להתפלל בשביל שלא יזדקק לנקביו בשעת
 68 התפילה.
 69 הגמרא דנה בהלכות תפילין כשנכנס אל בית הכסא: תִּגְנו רְבִנְן,
 70 הַנְּכַנְס לְבֵית הַכְּסָא לְהִיפּוֹת לְצִרְכֵי, חוֹלְץֵי תַפְּלִיּוֹ בְּרַחוּק אֲרֵבַע
 71 אַמּוֹת מִבֵּית הַכְּסָא. וְכַשִּׁיּוּצָא מְרַחֵק אַרְבַּע אַמּוֹת וּמִנִּיחָם.
 72 אִמְר רַב אֶחָא בַר רַב הוֹנָא אִמְר רַב שְׁשֶׁת, לֹא שָׁנוּ – לא נשנה דין
 73 זה שצריך לחלצם ארבע אמות לפני בית הכסא, אֵלֵא לְגַבֵּי בֵּית
 74 הַכְּסָא קִבּוּעַ, שִׂישׁ בוּ צוּאָה, אֲכַל בֵּית הַכְּסָא עֲרָא, כלומר, מקום
 75 שעדיין לא השתמשו בו, והוא עומד להשתמש בו לראשונה לצרכים
 76 גדולים, חוֹלְץֵי תַפְּלִיּוֹ וּמְחִיּוּקֵם בִּידוֹ וּנְפִינָה לְאַלְתֵּר בְּלֹא לְהִרְחִיק
 77 אַרְבַּע אַמּוֹת, וְכִשְׁהוּא יוֹצֵא מִשֶׁם לֵאחֹר שְׂעֵשֶׂה שֶׁם צִרְכֵי הַגְּדוּלִים,
 78 מְרַחֵק אַרְבַּע אַמּוֹת וּמִנִּיחָן, מִפְּנֵי שְׂעֵשֶׂא בֵּית הַכְּסָא קִבּוּעַ.
 79 דִּין בֵּית הַכְּסָא הָאֲמוּר, עוֹסֵק בְּצִרְכֵים גְּדוּלִים, וְכַעַת הַגְּמָרָא מְבַרַת
 80 דִּין צִרְכֵים הַקְּטָנִים: אִיבְעָא לְהוּ, מַהוּ שְׂיִכְנַס אֶדָם בְּתַפְּלִין עַל
 81 ראשו לְבֵית הַכְּסָא קִבּוּעַ, שִׂישׁ בוּ צוּאָה, בְּשִׁבּוּל לְהִשְׁתִּין מִיָּם.
 82 מבאר הגמרא: רְבִינָא שְׂרִי לְהִיכְנַס עִמָּהֶם, וְרַב אֶדָא בַר מַתְנָא
 83 אָסֵר.
 84 הגמרא מביאה דין זה משמו של רבא: אָתוּ שְׂיִילוּהּ – באו ושאלו
 85 שאלה זו לְרַבָּא. אִמְר לְהוּ, אִסּוֹר לְהִיכְנַס לְבֵית הַכְּסָא בְּעוֹדָם עָלָיו,
 86 ומשום שאם יעשה כן, חִיּוּשִׁין שְׂמָא יִפְתָּה בְּהוֹן צִרְכֵים גְּדוּלִים,
 87 וְאִמְרֵי לָהּ – ויש אומרים שאסור, מִשּׁוּם שְׁחוּשִׁים שְׂמָא יִפְתָּה בְּהוֹן.
 88 הגמרא מביאה ברייתא נוספת בענין תפילין בבית הכסא, והיכן
 89 מניחים באותו הזמן: תִּתָּא אֲרֵבַע אַמּוֹת קוֹדֵם שִׂיכְנַס, וּמִנִּיחָן בְּחָלוֹן שִׁבְכוּתַל.
 90 בצד הַסְּמוּךְ לְרֵשׁוֹת הַרְבִּים, וּנְכַנְס, וְכִשְׁהוּא יוֹצֵא מְרַחֵק אֲרֵבַע
 91 אַמּוֹת וּמִנִּיחָן, דְּבִרֵי בֵּית שְׂמָא, וְכִתֵּל אֲוּמְרִים, אוֹחְזֵן בְּיָדוֹ
 92 וְנַכְנַס עִמָּהֶם לְבֵית הַכְּסָא. רַבִּי עֲקִיבָא אִמְר, אוֹחְזֵן כְּבְּגָדוֹ וְנַכְנַס
 93 לְבֵית הַכְּסָא. שׁוּאַלַת הַגְּמָרָא: כְּבְּגָדוֹ סִלְקָא דְעֶתְקָה – האם עולה
 94 בדעתך שאוחזם בכגדו כפשוטו, והלא אם ינחם בבגדו, וְיַמְנִין
 95 מִשְׁתַּלִּי לְהוּ וְנַפְלִי – פעמים שמתכחכים ממנו ונופלים. משיבה
 96 הגמרא: אֵלֵא אִימָא, אוֹחְזֵן כְּבְּגָדוֹ וְכִדוֹ וְיִחַד וְנַכְנַס. ממשיכה
 97 הברייתא בדברי רבי עקיבא: וּמִנִּיחָם בְּחֻזְרֵין שְׁבָגְדוֹ הַסְּמוּכִים לְבֵית
 98 הַכְּסָא. לֹא יִנְיָחם בְּחֻזְרֵין שְׁבָגְדוֹ הַסְּמוּכִים לְרֵשׁוֹת הַרְבִּים, שְׂמָא
 99 יִפְּלוּ אוֹתָם עֲבָרֵי דְרָבִים וְכַאֲ לִידֵי חַשְׁדֵּי. וּמַעֲשֵׂה הַיָּד בְּתַלְמִיד
 100 אַחַד, שְׁהָנִיחַ תַּפְּלִיּוֹ בְּחֻזְרֵין הַסְּמוּכִים לְרֵשׁוֹת הַרְבִּים, וְכַאֲת זוּנָה
 101 אַחַת וְנַפְלְתָן, וְכַאֲת לְבֵית הַמְּדַרְשׁ וְאִמְרָה, רְאֵו מַה נָּתַן לִי פְלוּנִי
 102 בְּשַׁבְרֵי. בִּיּוֹן שְׂשִׁמַע אוֹתוֹ תִלְמִיד כָּהֵן, עֲלֵה לְרֵאשׁ הַגָּן וְנַפֵּל וּמַת.
 103 כְּאוֹתָהּ שְׂעָה הַתְּקִינוּ שִׂיהָ אוֹחְזֵן כְּבְּגָדוֹ וְכִדוֹ וְנַכְנַס.
 104 הגמרא מביאה ברייתא שבה מבואר סדר התקנות בענין זה: תִּגְנו רְבִנְן,
 105 בְּרָאשׁוֹנָה הֵי מְנִיחֵין תַּפְּלִין בְּחֻזְרֵין הַסְּמוּכִין לְבֵית הַכְּסָא,
 106 וְהָיּוּ בְּאִין עַבְרֵים וְנוֹשְׁלִין אוֹתָן. ולכן, הַתְּקִינוּ שִׂיהוּ מְנִיחֵין אוֹתָן
 107 בְּחֻלּוֹנוֹת הַסְּמוּכוֹת לְרֵשׁוֹת הַרְבִּים, וְהָיּוּ בְּאִין עוֹבְרֵי דְרָבִים
 108 וְנוֹשְׁלִין אוֹתָן, ולכן הַתְּקִינוּ שִׂיהָ אוֹחְזֵן בְּיָדוֹ וְנַכְנַס.
 109 הגמרא מביאה הדין להלכה: אִמְר רַבִּי מִנְיָשָׁא בְּרֵיהּ רַבִּי הוֹשַׁע
 110 בְּן לֹוִי, וְלַחֲלָכָה, הַנְּכַנס לְבֵית הַכְּסָא קִבּוּעַ, וְלָלוֹן בְּרַצּוּעוֹת שְׁלֵהֶם
 111 כְּמִין כִּסָּף וְאוֹחְזֵן בִּמְיֻנוּ כְּנַגְדָ לָבוֹ, וְשֵׁלֵא דִרְךָ גְּבּוּד, שְׂמָא יִפּלוֹ.
 112 אִמְר רַב יוֹסֵף בַּר מְנַיָּמִי אִמְר רַב נַחֲמָן, וְכַלְבֵּד שְׁלֵא תִהָא רַצּוּעָה
 113 שֶׁל תַּפְּלִין יוֹצֵאת מִתַּחַת יָדוֹ בְּשִׂיעוֹר טַפַּח לְפִי שִׂישׁ בַּה קְדוּשָׁה.
 114 הגמרא מביאה שכל האמור לעיל הוא דווקא ביום ולא בלילה: אִמְר
 115 רַבִּי יַעֲקֹב בַּר אֶחָא אִמְר רַבִּי יוֹרְאֵל, לֹא שָׁנוּ דִּין זה, שְׁגוּלָן אוֹחוּן
 116

ה וַיִּתְקַרְבוּן פְּהֵינָא פְּנֵי לֵוִי אַרְי בְּהוֹן יִתְרַעֲי
יִי אֶלְהָדָּ לְשִׁמְשׁוּתָהּ וּלְבִרְכָא בְּשִׁמְא דִּינִי
וְעַל מִימְרָהוֹן יְהִי כָּל דִּין וְכָל מְכַפְּשׁ
סְגִירוֹ :

וְכָל סְבִי קִרְתָּא הֵיִיא דְקָרִיבִין לְקִטְיָלָא
יִסְחוּן יְת יְדִיהוֹן עַל עֲגֻלְתָּא דְנִקְפְּתָא
בְּנַחְלָא :

וְיִתִּיבִין וְיִמְרוּן דְנָנָא לֹא אֲשַׁדּוּ יְת דְמָא
הָדִין וְעֵינָנָא לֹא חֲזָאָה :

(ה) וּנְגָשׁוּ הַכֹּהֲנִים פְּנֵי לֵוִי כִּי כֹּם בָּחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
לְשִׁרְתּוֹ וּלְבָרְךָ בְּשֵׁם יְהוָה וְעַל־פִּיהֶם יְהִי כְּלִרְיִב
וְכַל־נִגְעָה :

(ו) וְכָל זְקֵנֵי הָעִיר הַהִוא הַקְּרֹבִים אֶל־הַחֹלֶל יִרְחֲצוּ אֶת־
יְדֵיהֶם עַל־הָעֲגֻלָּה הָעֲרוּפָה בְּנַחַל :

(ז) וְעֵנּוּ וְאָמְרוּ יְדִינּוּ לֹא שָׁפְכוּ אֶת־הַדָּם הַזֶּה וְעֵינֵינוּ לֹא
רָאוּ :

הש"י ◀ יְדִינּוּ לֹא שָׁפְכָה • וכי עלתה על לב שזקני בית דין שופכי דמים הם? אלא לא ראינוהו ופטרנוהו בלא מזונות
ובלא לונה. והכהנים אומרים: "כפר לעמך ישראל".

ח פְּהֵינָא יִמְרוּן כִּפּר לְעַמְךָ יִשְׂרָאֵל דִּי
כִּרְקַתָּא יִי וְלֹא תַתַּן חוֹבַת דָּם זְכִי כְּגוּ עַמְךָ
יִשְׂרָאֵל וְיִתְכַפֵּר לְהוֹן עַל דְמָא :

(ח) כִּפֹּר לְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־פָּדִיתָ יְהוָה וְאַל־תִּתֵּן דָּם נָקִי
בְּקָרֵב עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וְנִכְפַּר לָהֶם הַדָּם :

הש"י ◀ וְנִכְפַּר לָהֶם הַדָּם • הכתוב מבשרם, שמשעשו כן יכפר להם העון.

ט וְאֵת תְּפִלֵי אֲשַׁדֵּי דָם זְכִי מִבִּינְךָ אַרְי
תַּעֲבֹד דְכֶשֶׁר קָדָם יִי : ס ס ס

(ט) וְאֵתָה תִּבְעַר הַדָּם הַנָּקִי מִקִּרְבְּךָ בִּיַּתְעֲשֶׂה הַיִּשָּׁר
בְּעֵינֵי יְהוָה :

הש"י ◀ וְאֵתָה תִּבְעַר • (כתובות לו) מגיד שאם נמצא ההורג אחר שנתערפה העגלה, הרי זה יהרג, והוא הישר בעיני ה' :

צ"ז פסוקים, סל"א סימן. חטלת פרשת שופטים

הפטרה לפרשת שופטים נדפסה לקמן עמ' קנו

המשך ביאור למס' ברכות ליום שישי עמ' א

מביאה הגמרא ראייה לדברי אביי, שכלי חוצץ אף אם אין בחללו
טפח: אמר ר' זוטרא, ואיתימא רב אשי, תדע שכך הוא, שהרי
פבין ו-כלים] קטנים הסגורים בצמיד פתיל, מצילין באהל המת את
מזה שבתוכם, שלא יטמא בטומאת אהל המת, ואף שאין בחללם
טפח.
הגמרא מביאה מעשה בענין תפילין בבית הכסא: ואמר ר' רבה בר
ר' חנה, כי הוה אזלינן בתריה דרבי יוחנן - כשהיינו הולכים אחרי
רבי יוחנן, כי הוה בעי למיעל - כשהיה רוצה להיכנס לבית הכסא,
כי הוה נקיט ספרא דאגדתא - כשהיה מוחזק ספר אגדות, הוה
יהיב לן - היה נותנו לנו קודם כניסתו לבית הכסא, אולם כי הוה
נקיט תפילין, לא הוה יהיב לן, שאמר, הואיל ושרוניהו רבנן
להחזיקם בידו בזמן שנמצא בבית הכסא, ומשום שמירתן,

בימינו, ונכנס עממה לבית הכסא, אלא כשיש שעות ביום לחזור
וללבושן לאחר שיעשה צרכיו, קודם שתשקע החמה, אבל אין שעות
ביום ללבושן, לא יכנס עממה בידו, אלא עושה להן כמין בים
שחללו טפח ומניחן שם. וכן אמר ר' רבה בר ר' חנה אמר רבי יוחנן,
ביום, כשחולץ תפיליו בשביל להיכנס לבית הכסא, גוללן כמין ספר
ומניחן בידו כנגד לבו, ובלילה, כשחולצם בביתו בשביל להצניעם
עד הבוקר, עושה להן כמין בים טפח ומניחן.
אביי מפרש דין 'כיס טפח': אמר אביי, לא שנו דין זה, שצריך כלי
שחללו טפח, אלא בכלי שהוא בליון, כלומר, כלי המיוחד להם
להניחם בו, אבל בכלי שאינו בליון, שלא יחדו לכך אלא הניחם
שם על דרך המקרה, אפילו הוא פחות מטפח, חוצץ ומפסיק בינם
לבין הקרקע.

59 לְמָה לִי.
 60 ומתוך קושיא זו, מפרשת הגמרא את הברייתא של טפח וטפחיים,
 61 באופן אחר: אֵלֶּא ודאי, אִידִי וְאִידִי, שתי הברייתות, עוסקות
 62 בְּגִדוּלִים, וְלֹא קִשְׂיָא, הָא - הברייתא שאומרת שמלפניו טפחיים,
 63 עוסקת בְּאִישׁ, ואף לגדולים מגלה מלפניו טפחיים, שמתוך שדוק
 64 עצמו לגדולים נזקק אף לקטנים, הָא - והברייתא שאומרת
 65 שמאחוריו טפח, ומלפניו אין מגלה כלום, עוסקת בְּאִשָּׁה. ובוזו יש לנו
 66 גם להעמיד דברי הברייתא של 'דברים שהתרת לך כאן אסרתי לך'
 67 כאן, ולפרש, מה שהתרת לך באיש, לגלות מלפניו טפחיים, אסרתי
 68 לך באשה, שאין מגלה מלפניה ולא כלום.
 69 הגמרא דוחה הפירוש של הברייתא של 'דברים שהתרת לך',
 70 שמדברת בדין טפח וטפחיים. מקשה הגמרא: אִי הֲכִי, הָא דְקָתְנִי
 71 עֲלָהּ - מה ששינונו על כך בסיפא של הברייתא, וְהוּ קָל וְחֹמֶר שְׁאִין
 72 עָלֶי תְּשׁוּבָה, כלומר, שיש להקשות על דין זה שנשנה ברישא, מקל
 73 וחומר, ואין תשובה ליישב עליו, מֵאִי - איזה קל וחומר יש להקשות
 74 כאן שְׁאִין עָלֶי תְּשׁוּבָה, אם נאמר שעוסקת הברייתא בתפילין בבית
 75 הכסא וכשיטת בית הלל, ומשמעו שהותר בקבוע ונאסר בעראי,
 76 מובן הדבר, שיש להקשות מקל וחומר, שאם הותר בקבוע קל וחומר
 77 שבעראי. אלא אם נאמר, שעוסקת הברייתא בדין טפח וטפחיים של
 78 איש ואשה, מה קל וחומר שייך להקשות בזה, והרי דְּרָבָא דְּמִלְתָּא
 79 הֲכִי אִיתָא - דרך הדבר כך הוא, שהאיש צריך לגלות מלפניו
 80 טפחיים והאשה אינה צריכה לגלות כלום. אֵלֶּא לָא, עוסקת
 81 הברייתא בענין תְּפִילִין בבית הכסא, וכפי שנתפרש בתחילה,
 82 וְהַיּוֹבְחָא דְּרָבָא אֲמַר רַב שְׁשֵׁת - ואם כן, לכאורה, מה שאנו
 83 מעמידים הברייתא של 'דברים שהתרת בתפילין, פירכא היא לדברי
 84 רבא בשם רב ששת, שהעמיד את הברייתא האוסרת להשתין בעוד
 85 התפילין בידו כבית שמאי ושלא בבית הלל, שלדבריו, לא מצאנו
 86 במה להעמיד את הברייתא האומרת 'דברים שהתרת לך כאן
 87 אסרתי לך כאן', שהרי לבית שמאי אסור בכל מקרה. מסיקה הגמרא:
 88 תִּיּוֹבְחָא בִּידו לרב ששת, ובודאי לבית הלל אסור להשתין בעוד
 89 התפילין בידו, והברייתא לעיל האומרת כן הולכת בשיטתם.
 90 הגמרא מבררת את ענין הקל וחומר האמור בברייתא. מקשה
 91 הגמרא: מִכָּל מְקוֹם, קִשְׂיָא, מדוע בית הכסא ארעי חמור מן הקבוע,
 92 הַשְּׂתָא לְבֵית הַכֶּסֶא קְבֻעַ שְׂרִי להיכנס עם תפילין בידו, לְבֵית
 93 הַכֶּסֶא עֲרָאִי לֹא כָּל שָׂבִי.
 94 מתרצת הגמרא: הֲכִי קְאָמַר, בֵּית הַכֶּסֶא קְבֻעַ, כשיושב ועושה
 95 צרכיו הגדולים, דְּלִיבָא נִיצוּצוֹת - שאין ניצוצות נתיים בישיבתו,
 96 שְׂרִי להחזיק התפילין בידו, אבל בֵּית הַכֶּסֶא עֲרָאִי, כלומר,
 97 כשמשתיין בעודו עומד, דְּאִיבָא נִיצוּצוֹת - שיש ניצוצות הנתיים על
 98 רגליו וצריך לקנחם, אֲפֹרִי, כיון שצריך לקנח בידו הניצוצות.
 99 שואלת הגמרא: אִי הֲכִי, שזה החילוק בין קבוע לעראי, אֲמָאִי -
 100 מדוע אומרת הברייתא, שקל וחומר זה 'אִין עָלֶי תְּשׁוּבָה, והרי
 101 תְּשׁוּבָה מְעַלְיָתָא הִיא, שכאן יש ניצוצות וכאן אין ניצוצות, ולכן
 102 ארעי חמור מן הקבוע.
 103 משיבה הגמרא: הֲכִי קְאָמַר, הָא מִלְתָּא - דין זה של תפילין בבית
 104 הכסא, בקבוע ובעראי, תִּיּוֹבְחָא לְהַ פְּתוּרָת מַעְמָא - יש ללמדו ולילך
 105 בו על פי טעם וסברא, ועל ידי כן להתיר בקבוע, לפי שאין בו
 106 ניצוצות, ולאסור בארעי, לפי שיש ניצוצות, וְלֹא תִיּוֹבְחָא לְהַ פְּקֵל
 107 וְחֹמֶר - ואין ללמדו ולילך בו על פי קל וחומר, דְּאִי אֲתִיָּא לְהַ
 108 פְּתוּרָת קָל וְחֹמֶר, ומה שהותר בקבוע, קל וחומר שהותר בעראי,
 109 וְהוּ קָל וְחֹמֶר שְׁאִין עָלֶי תְּשׁוּבָה, שאין דרך ליישב מדוע אנו
 110 נוהגים להדיף ומחמירים בבית הכסא עראי, כיון שאין על הקל וחומר
 111 שום פירכא. שלא מצינו בשום מקום שבית הכסא עראי חמור
 112 הקבוע שמחמת כן היינו דוחים הקל וחומר, אולם טעם יש במה שאנו
 113 נוהגים, שכאן יש ניצוצות וכאן אין ניצוצות, והולכים אחר הטעם.
 114 הגמרא מביאה ברייתא בענין הנקיט לקראת הסעודה: תְּנִי רַבְּנָן,
 115 הַרְוִיצָה לִיכְנֵס לְסַעוּדַת קְבֻעַ, מְהֵלֵךְ עֲשֶׂה פְּעֻמִּים אַרְבַּע אַמּוֹת
 116 או אַרְבַּע פְּעֻמִּים עֲשֶׂה אַמּוֹת, ובכל פעם ופעם יושב ובודק עצמו

1 נְתַמְךָ - ישמרוננו, כלומר, אכניסן עימי וישמרוננו מן המזיקים.
 2 הגמרא מביאה מעשה זה ברב נחמן: אֲמַר רַבָּא, כִּי הוּהוּ אֲזַלְיָן
 3 בְּתַרְיָה דְּרַב נְחָמָן, כִּי הוּהוּ נְקִיט סַפְרָא דְּאֲנְדְּתָא, יְהִיב לֵךְ, אולם
 4 כִּי הוּהוּ נְקִיט תְּפִילִין, לֹא יְהִיב לֵךְ, שְׁאֲמַר, הוּאִיל וְשְׂרוּנְהוּ רַבְּנָן,
 5 נְתַמְךָ.
 6 הגמרא ממשיכה בדיני תפילין ושאר תשמישי קדושה, ובענין היסח
 7 הדעת בעת התפילה: תְּנִי רַבְּנָן, לֹא יֵאחֲזוּ אֲדָם תְּפִילִין בְּיָדוֹ, וְלֹא
 8 סַפְרָא תּוֹרָה בְּרוּעוֹ, וְיִתְפַּלֵּל, ולפי שאין דעתו מיושבת בתפילה,
 9 שירא שמא יפלו מידו. וְלֹא יִשְׁתַּחֲוֶי בְּהוּן מִיָּם, וְלֹא יִישָׁן בְּהוּן, לֹא
 10 שֵׁינָת קְבֻעַ וְלֹא שֵׁינָת עֲרָאִי.
 11 אֲמַר שְׁמוּאֵל סְבִין וְמַעוֹת וְקַעֲרָה וְכַבֵּר לַחַם, הָרִי אֵלֶי פּוּצָא בְּהוּן,
 12 שלא יחזיקם בשעת התפילה, כיון שדואג עליהם שלא יפלו מידו,
 13 ומסיחים דעתו מן התפילה.
 14 הגמרא מבררת כדעת מי הולכת הברייתא:
 15 אֲמַר רַבָּא אֲמַר רַב שְׁשֵׁת, לִית הַלְבָתָא כִּי הָא מְתַנְיָא - לא
 16 נפסקה ההלכה בברייתא זו שאומרת, שלא ישתין בעוד התפילין
 17 בידו, כיון דְּבִשְׁיטַת בֵּית שְׁמַאי הִיא, שאומרים (לעיל ע"א), לא יכנס
 18 אדם לבית הכסא קבוע בעוד התפילין בידו, ודבריהם אמורים גם
 19 בבית הכסא עראי, כשמשתיין. דְּאִי בִשְׁיטַת בֵּית הַלֵּל הִיא, הַשְּׂתָא,
 20 בֵּית הַכֶּסֶא קְבֻעַ שְׂרִי - אם לבית הכסא קבוע התירו בית הלל
 21 להיכנס בעוד התפילין בידו (שם), לְבֵית הַכֶּסֶא עֲרָאִי, מִיִּבְעָא - האם
 22 נצרך לומר שמתירים, אלא ודאי, ברייתא זו, אינה כשיטתם, ולא
 23 נפסקה להלכה.
 24 הגמרא דוחה את דברי רב ששת: מִיִּתְיָבִי, שנינו בברייתא, דְּבָרִים
 25 שְׁהִתְרַתִּי לְךָ פְּאֵן, בבית הכסא קבוע, אֲפֹרִתִי לְךָ פְּאֵן, בבית הכסא
 26 עראי. כלומר, ישנם דברים המותרים בבית הכסא קבוע, ואף על פי
 27 כן אסורים בבית הכסא עראי. מֵאִי לָא תְּפִילִין - האם אין כוונתה
 28 לגבי תפילין בבית הכסא. ואם כן, אִי אֲמַרְתָּ בְּשִׁלְמָא - מובן הדבר
 29 אם תאמר שברייתא זו הולכת בשיטת בֵּית הַלֵּל, ופירושה, 'דברים
 30 שְׁהִתְרַתִּי לְךָ פְּאֵן, היינו בבית הכסא קְבֻעַ, שמתירים בית הלל
 31 להיכנס אליו עם תפילין בידו, אֲפֹרִתִי לְךָ פְּאֵן, היינו בבית הכסא
 32 עֲרָאִי, שאוסרים להשתין עם תפילין בידו. אֵלֶּא אִי אֲמַרְתָּ בֵּית
 33 שְׁמַאי, הָא לֹא שְׂרוּ וְלֹא מִידֵי - הרי לא התירו ולא כלום, שגם בבית
 34 הכסא קבוע אסור להיכנס עם תפילין, ולא שייך לומר 'דברים
 35 שהתרת לך כאן'. אלא ודאי, הברייתא הולכת בשיטת בית הלל,
 36 שסוברים שאסור להשתין עם תפילין בידו, וקשה לרב ששת.
 37 מתרצת הגמרא: כִּי תִנְיָא הִיא, הברייתא של 'דברים שאסרתי', אין
 38 זה לענין איסור הנכסת תפילין לבית הכסא, אלא לְעַנְיָן מַפְּח
 39 וּמַפְּחִיִּים, שהעושה צרכיו בבית הכסא, אינו מגלה מגופו אלא כפי
 40 הצורך, ומשום צניעות, וכשנזקק לצרכיו הגדולים, מגלה מאחוריו
 41 טפח, וכשנזקק לצרכיו הקטנים מגלה מלפניו טפחיים, משום כילוח
 42 מי רגלים הניתן למרחוק. וזוהי כוונת דברי הברייתא, 'דברים
 43 שהתרת לך כאן, קבוע טפחיים מלפניו שהתרת לך בבית הכסא
 44 עראי, 'אסרתי לך כאן', אסרתי לך בבית הכסא קבוע, שכשעושה
 45 צרכיו הגדולים, אין מגלה אלא טפח מאחוריו. ואם כן, אין לך ראייה
 46 שבית הלל סוברים שאסור להשתין עם תפילין בידו, ולא קשה לדברי
 47 רב ששת.
 48 הגמרא מביאה ראייה מברייתא לדין טפח וטפחיים: דְּתַנִּי תְּרָא,
 49 כְּשֶׁהוּא נִפְנָה לְנַכְבֵּי, מְגַלָּה גּוּפוֹ, לְאַחֲרָיו מַפְּח, וּלְפָנָיו מַפְּחִיִּים.
 50 וְתַנִּי אֲדִידָה, כשהוא נפנה, מגלה לְאַחֲרָיו מַפְּח, וּלְפָנָיו, וְלֹא כְּלָזִים,
 51 וסתירה היא. מֵאִי לָא, אִידִי וְאִידִי - האם לא מדובר, בשתי
 52 הברייתות, בְּאִישׁ שֶׁנִּפְנָה, וְלֹא קִשְׂיָא, שְׁכָאן - הברייתא שאומרת
 53 שמגלה לאחוריו טפח, ולפניו, ולא כלום, מדברת בנפנה לגדולים,
 54 וּכְאֵן - הברייתא שאומרת שמגלה לאחוריו טפח, ולפניו טפחיים,
 55 מדברת בנפנה לְקַטְנִים. וזהו כדברי הברייתא של 'דברים שהתרת
 56 לך כאן'.
 57 מקשה הגמרא: וְתַסְפְּרָא, אִי - אם הברייתא שאומרת שמגלה
 58 לאחוריו טפח ולפניו טפחיים מדברת בְּקַטְנִים, לגלות לְאַחֲרָיו מַפְּח

המשך ביאור למס' ברכות ליום שישי עמ' ב

27 הגמרא מביאה את שיטת אביי, ומפרשת הדין כאן לדבריו: **וְלַאֲפֵי**,
28 **דְאָמְרַי**, **הוּמְנָה מִלְתָּא הָיָא** – הקצאה ויחוד לבר, אף בלא מעשה,
29 די בזה כדי להחשיב מוקצה לדבר, צריך לומר, **אֲזַמְנִיה אִף עַל גַּב**
30 **דְלָא צָר בֵּיה**, אסור להשתמש בו לדברי חולין, אבל צָר בֵּיה, אי
31 **אֲזַמְנִיה** – אם הקצאו קודם לכן לשם תפילין, אֲסִיר, אבל אי לא
32 **אֲזַמְנִיה, לֹא**.
33 הגמרא דנה בענין כבוד התפילין בשעת שינה: **כַּעֲמַי מַיְנִיה רַב יוֹסֵף**
34 **כְּרִייה דְרַב נְחוּנְיָא מְרַב יְהוּדָה, מְהוּ שָׁנְיִיה אֲדָם תְּפִילֵי תַחַת**
35 **מַרְאֲשׁוֹתֵי, בְלִילָה כַּשְׂהוּא יִשָּׁן**. ומבאר רב יוסף שאלתו, שיניחם
36 תחת מַרְגְּלוֹתָיו, לֹא קָא מַיְבַעְיָא לִי – לא נצרכתי לשאול, שוראי
37 לי שאסור, ולפי שְׁנוּהַג בְּהַן מְנָהּ בְּיוֹן, כִּי קָא מַיְבַעְיָא לִי,
38 כשמיניחם תחת מַרְאֲשׁוֹתָיו, מְאִי. אָמַר לִיה רַב יְהוּדָה לְרַב יוֹסֵף,
39 **הֲכִי אָמַר שְׂמוּאֵל, מוֹתֵר לְהַנִּיחֵם תַּחַת מַרְאֲשׁוֹתָיו וְאִפְּלוּ אֲשֶׁתּוֹ**
40 **עִמּוֹ, וְאִין בִּכָּךְ מְשׁוּם בּוּיּוֹן**.
41 הגמרא מקשה על דברי שמואל: מִיִּתְּיִבִי, שיניו בברייתא, לֹא יִנִּיחַ
42 אֲדָם תְּפִילָיו תַּחַת מַרְגְּלוֹתָיו מִפְּנֵי שְׁנוּהַג בְּהֵם דְרַב בְּיוֹן, אַבְל
43 מְנִיחֵן תַּחַת מַרְאֲשׁוֹתָיו. וְאִם הִיתָה אֲשֶׁתּוֹ עִמּוֹ, אָסוּר. הֵיךְ מְקוּם
44 שְׁנוּבָהּ מַרְאֲשׁוֹתָיו שְׁלֹשָׁה טַפְחִים אוֹ נִמּוּךְ מִמֶּנּוּ שְׁלֹשָׁה טַפְחִים,
45 מוֹתֵר לְהַנִּיחוֹ שָׁם, אִף אִם אֲשֶׁתּוֹ עִמּוֹ. אומרת הגמרא: תִּיבְתָא
46 **דְשְׂמוּאֵל** – פירכא היא לדברי שמואל, שאמר שמוטרא אפילו אשתו
47 עמו. מסיקה הגמרא, תִּיבְתָא – אכן פירכא היא, ונדרו דבריו.
48 רבא פוסק הלכה כשמואל: אָמַר רַבָּא, אִף עַל גַּב דְתֵינְיָ תִיבְתָא
49 **דְשְׂמוּאֵל** – אף שיש בדברי הברייתא לפרוך דברי שמואל, הִלְכְתָא
50 **כְּפֻתְיָה, שְׂמַנִּיה תְּפִילֵין תַּחַת מַרְאֲשׁוֹתָיו אִף בַּאֲשֶׁתּוֹ עִמּוֹ, מְאִי**
51 **מַעְסָא,**

1 אם יכול להיפנות, וְיִפְנָה אִם צָרִיךְ לְכַךְ, וְאַחַר כֵּךְ נִבְנָם.
2 הגמרא מביאה דין בענין תפילין בשעת הסעודה: אָמַר רַבִּי יְצִחְקָה,
3 הַנִּבְנָם לְסַעוּדַת בָּקָע, חוֹלְצֵין תְּפִילָיו וְאַחַר כֵּךְ נִבְנָם, שְׂמַי יִשְׁתַּכַּר
4 בסעודה ויתגנה בעוד התפילין עליו. וּפְלִיגָא דְרַבִּי תִיַּא – וחולק רבי
5 יצחק על רבי חיאי. דְאָמַר רַבִּי תִיַּא, שֶׁחוֹלְצֵין אֶת תְּפִילֵיו קוֹדֵם
6 הסעודה, מְנִיחֵן עַל שִׁלְחָנּוֹ עִמּוֹ בַּסַּעוּדָה, וְכֵן הָדוּר לוֹ, כלומר, ראוי
7 הוא לו לעשות כן, שכך יהיו מזומנים לו לכשירצה לחזור ולהניחם,
8 וחולק רבי יצחק בכך שסובר, שאינו מניחם על שולחן הסעודה אלא
9 חוצלם קודם שנכנס לסעודה.

10 הגמרא מבררת מתי הסועד חוזר ומניחם. מבררת הגמרא: וְעַד אֵימַת
11 יהיו התפילין מונחים. מבארת הגמרא: אָמַר רַב נְחֻמָּן כִּי יִצְחָק, עַד
12 וְזָמַן כְּרַבָּה, שקודם ברכת המזון יטול ידיו ויחזור ויניחם.
13 הגמרא ממשיכה בענייני כבוד התפילין: תַּנִּי תִרָא, צוּרַר אֲדָם
14 תְּפִילָיו עִם מְעוֹתָיו בַּפֶּאֶרְקָסוֹתּוֹ, מִיּוֹן סוּדַר שְׁעַל רֵאשׁוֹ, וְתִנְיָא
15 אֵירָךְ, לֹא יֵצוֹר אֲדָם תְּפִילָיו עִם מְעוֹתָיו יָחַד, וּסְתִירָהּ הָיָא בְּדַבְרֵי
16 הַבְּרִייתָא.
17 מתרצת הגמרא: לֹא קָשְׂיָא, הָא – הברייתא שאומרת שאסור לצרור
18 מעותיו באותו סודר עם תפיליו, עוֹסְקַת בְּדֵאֲזַמְנִיה – שהקצה את
19 הסודר לשים בו תפיליו, ולכן אסור לו לשים בו מעותיו, כיון שהקצה
20 לתפילין, וְהָא – הברייתא שאומרת שמוטרא, עוֹסְקַת בְּדֵלָא אֲזַמְנִיה
21 לְכַךְ. וכדְאָמַר רַב כְּהֵנָא, הָיָא סוּדְרָא דְתְּפִילֵין דְאֲזַמְנִיה לְמַיְצַר
22 בֵּיה תְּפִילֵין – סודר של תפילין שהקצהו לצרור בו תפילין, אִם צָר
23 בֵּיה תְּפִילָיו, אָסוּר לְמַיְצַר בֵּיה פְּשִׁיטֵי – אסור לצרור בו דברי חולין,
24 אבל אִם אֲזַמְנִיה וְלֹא צָר בֵּיה – הקצהו לכן ועדיין לא צרר בו, או
25 שָׂצַר בֵּיה וְלֹא אֲזַמְנִיה – צרר בו את התפילין אבל לא הקצהו לשם
26 כֶּךְ, שְׂרֵי לְמַיְצַר בֵּיה וְזוּי – מותר לצרור בו מעות.

המשך ביאור למס' ברכות ליום שבת קודש עמ' ב

28 הגמרא מבארת מה נאמר בכתובים על מי שאינו פוסק מקריאת שמע
29 במקומות המטונפים. מבררת הגמרא: לֹא פֶסֶק מְקַרְיָאֵתּוּ בְּמִקּוּם
30 הַטְּנוּף, מְאִי – מה נאמר עליו. מבארת הגמרא: אָמַר רַבִּי מֵיִאֲשָׁה כִּי
31 כְּרִייה דְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֹוִי, עֲלוּ הַבְּתוּב אֲזַמַּר (יחזקאל ב כח) וְיָגַם אֲנִי
32 נְתַתִּי לָהֶם חֶקֶם לֹא טוֹבִים וּמַשְׁפָּטִים לֹא יִהְיוּ [בָּהֶם], כלומר,
33 שאין החוקים טובים להם, כיון שנענשים בקיומם, וכגון זה, הקורא
34 את שמע במקומות המטונפים שנענש על קיום המצוה, כיון שעשאה
35 בעבירה.
36 רַבִּי אֲסִי אָמַר, עֲלוּ נֹאמַר 'הוּי מִשְׁכְּבֵי הַעָוֹן בְּחֻכְלֵי הַשָּׁוְא' (ישעיה ה
37 יח). כלומר, מושכים הם על עצמם את העונות בחבלים שאינם עבים,
38 אלא נוחים להתנתק, וכך גם זה שקורא את שמע במקום הַטְּנוּף,
39 שנענש בקל, על ידי דיבורו בלבד.
40 רַב אֲדָא כִּי אָהֵב אָמַר מִהֲכָא, שנאמר (מלדברו טו לא) לגבי העובד
41 עבודת כוכבים במזיד וביד רמה 'כִּי דָבַר ה' קָוָה וְגו' הִכְרַת תִּכְרַת
42 הַנְּפֶשׁ הַהוּא, וזה שקורא את שמע במקומות המטונפים מבזה את
43 דבר ה', וראוי הוא להיענש בכרת.
44 הגמרא מבארת את שכרו של מי שפוסק מקריאתו. מבררת הגמרא:
45 וְאִם פֶּסֶק מִה שְׁכָרוֹ. מבארת הגמרא: אָמַר רַבִּי אֶבְהוֹ, עֲלוּי הַבְּתוּב
46 אֲזַמַּר (דברים לב מ) וְכַדְבָּר הִזֶּה תֹאדְּרִיכוּ יַמִּים, שבשביל דיבור זה,
47 שנוהרתם עליו מלדברו במקום הַטְּנוּפֵת, תֹאדְּרִיכוּ יַמִּים, וכשם שאם
48 אין מפסיק, נענש בקיצור ימים, כך אם מפסיק זוכה לאריכות ימים.
49 הגמרא חוזרת לענין כיסוי הגוף בזמן קריאת שמע שהובא לעיל:
50 אָמַר רַב הוֹנָא, הִיתָה מְלִיתּוֹ תְּגוּדָה לוֹ עַל מִתְּנָיו, שמכסה ממתניו
51 ומשה, ומתניו ולמעלה הוא ערום, מוֹתֵר לְקִרְוֹת קַרְיָאֵת שְׁמַע.
52 תִּנְיָא נְמִי, הִיתָה מְלִיתּוֹ שֶׁל בְּגָד, וְשָׁל עוֹר, וְשָׁל שֶׁךְ תְּגוּדָה
53 עַל מִתְּנָיו, מוֹתֵר לְקִרְוֹת קַרְיָאֵת שְׁמַע,

1 **בְּמִבּוּאוֹת הַמְטוֹנְפוֹת, אֲשֶׁתִּיק –** השתתק מקריאתו. לאחר שיצאו
2 משם, אָמַר לִיה רַבִּי אֲבָהוּ דְרַבִּי יוֹחָנָן, לְהִיכֵן אֲתָהּד – להיכן אחזור
3 לקרוא קריאת שמע. אָמַר לִיה רַבִּי יוֹחָנָן, אִם שְׁהִיתְּ בַּהַפְסַקְתָּךְ,
4 כשהיינו במבואות המטונפים, זמן שיש בו כְּדִי לְגַמּוֹד אֶת בּוּלְקָה –
5 את כל קריאת שמע, הוֹזַר לְרָאשׁ – חוזר לתחילתה. הרי שסובר רבי
6 יוחנן, שגם המהלך במבואות המטונפים צריך להפסיק מקריאתו,
7 שהרי היו מהלכים שם ולא עומדים, וקשה על מה שנאמר לעיל
8 בשמו.
9 הגמרא דוחה את הראיה מן המעשה. מתרצת הגמרא: הֲכִי קָאֻמַּר
10 לִיה – כך אמר רבי יוחנן לרבי אבהו, לְדִידִי לֹא קְבִירָא לִי – אני איני
11 סובר דבר זה, כלומר, איני סובר שהמגיע למבואות המטונפים צריך
12 להפסיק מקריאתו, אלא יכול לשים יד על פיו ולהמשיך, וכן איני
13 סובר שבאופן שהפסיק מקריאתו ושהה כדי לגמור את כולה, חוזר
14 לראש, וכך הייתי פוסק לך אם הייתי שואל מלכתחילה, אַךְ לְדִידִיךְ,
15 **דְקְבִירָא לִךְ** – לשיטתך, שאתה חולק על דברי בשניהם, וסובר
16 שצריך להפסיק מן הקריאה במבואות המטונפים, שהרי הפסקת
17 מקריאתך, וכן סובר אתה שהקורא לסירוגין, בהפסקות, לא יצא ידי
18 חובתו וצריך לחזור, שהרי שאלת להיכן צריך אתה לחזור, לך אני
19 אומר, אִם שְׁהִיתְּ כְּדִי לְגַמּוֹד אֶת בּוּלְקָה, הוֹזַר לְרָאשׁ. ובאמת סובר
20 רבי יוחנן שיש לחלק בין עומד למהלך, ואין קשה מדבריו.
21 הגמרא מביאה סיוע מדברי ברייתא לשתיה השיטות: תִּנְיָא כְּנִתִּיה
22 דְרַב הוֹנָא, שמוטרר בהמשך ולקרא את שמע במבואות המטונפים,
23 תִּנְיָא כְּנִתִּיה דְרַב כְּהֵנָא, שאסור להמשיך ולקרות. תִּנְיָא כְּנִתִּיה
24 דְרַב הוֹנָא, הִמְתְּלָךְ בְּמִבּוּאוֹת הַמְטוֹנְפוֹת, מְנִיחַ יָדוֹ עַל פְּיוֹ וְיִקְרָא
25 קַרְיָאֵת שְׁמַע. תִּנְיָא כְּנִתִּיה דְרַב כְּהֵנָא, הִיתָ מְתְּלָךְ בְּמִבּוּאוֹת
26 הַמְטוֹנְפוֹת, לֹא יִקְרָא קַרְיָאֵת שְׁמַע, וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שְׁאִם הִיתָ
27 קוּרָא וְכָא לְמַקּוּם הַטְּנוּף, פֶּסֶק.